

DOMÁCÍ BOHOSLUŽBY NEDĚLE 1. listopadu 2020 Čáslav

PRVNÍ DÍL LISTOPADOVÉHO BIBLICKÉHO SERIÁLU O SMRTI

Letos děti v nedělce objevují církevní rok a my se k nim při bohoslužbách připojujeme. Během října v evangelických sborech máme tradičně bohoslužby Děkčinění za úrodu, a proto právě v říjnu jsme sledovali biblický seriál o vděčnosti, věnovali jsme se našemu vztahu k přírodě, k jídlu, k darům.

Listopad je napříč křesťanskými tradicemi spojen se vzpomínkami na zemřelé. Umírání, smrt a pohřeb jsou slova, která bychom před dětmi ani „mezi námi dospělými“ vynechávat neměli, patří k životu a bible o nich má co říct. Sledujte proto listopadový biblický seriál o smrti při domácích bohoslužbách.

Věřím, že nás v jednotlivých domácnostech Duch svatý spojuje v jednu Boží domácnost a těším se s vámi se všemi zase na viděnou.

OTEVŘENÍ BOHOSLUŽEB A POZDRAVENÍ

Milé děti, milé sestry, milí bratři, přátelé v Kristu, dnes je 21. neděle po Trojici, zdravím vás do vašich domovů a domácností a přeji vám krásné první listopadové nedělní ráno navzdory situaci, ve které se nacházíme, a vyřizuji vám apoštolský pozdrav:

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

INTROIT

„Jste Hospodinovi požehnaní; on učinil nebesa i zemi.

Nebesa, ta patří Hospodinu, zemi dal však lidem.

Mrtví nechválí už Hospodina, nikdo z těch, kdo sestupují v říši ticha.

A však my budeme Hospodinu dobrořečit nyní i navěky. Haleluja!“

(Žalm 115,15-18)

PÍSEŇ Evangelický zpěvník 178 Krásná je modrá obloha

1. Krásná je modrá obloha, je zázrak pod ní žít,
člověku ten dar od Boha je těžko vyjádřit.

2. Často však světlo svítání zastře strach z večera,
když člověk pozná zklamání a zmizí důvěra.

3. Víc nežli smutek loučení je jenom tichý hlas,
který náš život promění a neopustí nás.

4. Ten tichý hlas nám zvěstuje, že život má svůj cíl,
a kdo v životě miluje, u Boha zvítězil.

5. Zvítězil, i když umírá a jde vstříc setkání,
nový věk se mu otvírá a píseň nová zní.

6.Dej, Bože, ať umíme přát všem lidem kolem nás tu sílu, kterou mít a znát nás naučil tvůj hlas.

7.Hlas, který přišel na zemi a zazněl na kříži, hlas, k němuž všechno stvoření nevědouc vyhlíží.

8.Krásná je modrá obloha, je zázrak pod ní žít. písněmi ten dar od Boha můžeme vyjádřit.

MODLITBA (farářka Iva Květonová)

Bože, jsme tady, tví lidé.

Stojíme před tebou s chvěním, otázkami a přece radostně a s nadějí, že na nás pamatuješ, znáš naše dny, znáš nás a máš nás rád.

Děkujeme za dobré věci, díky kterým jsme měli hezký den, za slova a situace, které nás rozesmály.

Děkujeme i za to, co bylo nepříjemné a těžké a přesto nás někam posunulo, pomohlo vyrůst.

Děkujeme za každý okamžik, kdy jsme cítili, že nás tu chceš mít.

Prosíme, buď s námi dnes i v dalších dnech, v našem rozhodování a přemýšlení.

Dávej nám sílu tam, kde se nám jí bude nedostávat, odvalu, kde ji budeme potřebovat.

Prosíme, učiň nás všímavými k starostem druhých, uč nás dělit se, nehledět jen na sebe.

Otevírej naše srdce k milosrdenství, tak jak je pro nás otevřel tvůj syn Ježíš.

Amen

BIBLICKÉ ČTENÍ Janovo evangelium 14, 1-4

„Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věříte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, aby i vy byli, kde jsem já. A cestu, kam jdu, znáte.“

PÍSEŇ Evangelický zpěvník Dodatek 675 Přijď již, přijď Duchu Stvořiteli

1. Přijď již, přijď, Duchu stvořiteli, Duchu smíření. Přijď již a proměň svět náš celý v nové stvoření.

Ref: Duchu svatý, nás svou mocí v lásce obnovuj. Nezanech nás bez pomoci, daruj pokoj svůj.

2. Probuď svým dechem kosti suché, zažeň temnotu. Najdi zbloudilé, oslov hluché, žehnej životu. Ref.

3. Probuď svědomí otupené, sbližuj národy, zavěj a přiveď zotročené v říši svobody. Ref.

BIBLICKÉ ČTENÍ 1. kniha Mojžíšova 49,1-2 a 28-33 a 50,1-14

Genesis 49:1 I povolal Jákob své syny a řekl: "Sejděte se, oznámím vám, co v budoucnu vás potká. ² Shromážděte se a slyšte, synové Jákobovi, slyšte Izraele, svého otce...

²⁸ To jsou všechny izraelské kmeny, celkem dvanáct, a toto k nim mluvil jejich otec, když jim žehnal. Každému požehnal zvláštním požehnáním.

²⁹ Také jim přikázal: "Až budu připojen ke svému lidu, pochovejte mě k mým otcům do jeskyně, která je na poli Chetejce Efróna,

³⁰ do jeskyně na poli v Makpele, naproti Mamre v kenaanské zemi; to pole koupil Abraham od Chetejce Efróna, aby měl vlastní hrob.

³¹ Tam pochovali Abrahama a jeho ženu Sáru, tam pochovali Izáka a jeho ženu Rebeku, a tam jsem pochoval Leu.

³² To pole bylo i s jeskyní získáno od Chetejců."

³³ Když Jákob dokončil příkazy svým synům, uložil se opět na lože a zesnul. Tak byl připojen k svému lidu.

Genesis 50:1 Tu padl Josef na tvář svého otce, plakal nad ním a líbal ho. ²

Potom přikázal svým služebníkům lékařům, aby otce nabalzamovali. Lékaři balzamovali Izraele

³ plných čtyřicet dní; tak dlouho totiž trvá balzamování. Egypťané ho oplakávali sedmdesát dní.

⁴ Když přešly dny smutku, promluvil Josef k nejbližším faraónovým: "Jestliže jsem získal vaši přízeň, předložte faraónovi mou prosbu:

⁵ Můj otec mě zapřisáhl slovy: »Hle, já umírám. Pochovej mě v mé hrobce, kterou jsem si vytesal v kenaanské zemi.« Dovol, abych tam vystoupil a pochoval svého otce; pak se navrátím."

⁶ Faraó řekl: "Jen vystup a pohřbi svého otce, jak tě zapřisáhl."

⁷ I šel Josef pochovat svého otce a šli s ním všichni faraónovi služebníci, starší jeho domu i všichni starší egyptské země,

⁸ celý Josefův dům a jeho bratři i dům jeho otce. V zemi Gošenu zanechali pouze své dítky, svůj brav a skot.

⁹ Vytáhlo s ním též vozatajstvo a jezdeckto. Byl to velmi slavný průvod.

¹⁰ Když přišli do Goren-atádu, který je u Jordánu, dali se do velikého a velmi ponurého nářku. Josef tu uspořádal za svého otce sedmidenní smuteční slavnost.

¹¹ Kenaanci, obyvatelé té země, viděli smuteční slavnost v Goren-atádu a pravili: "Egypt má těžký smutek!" Proto pojmenovali to místo, které je u Jordánu, Ábel-misrajim (to je Smutek Egypta).

¹² Pak synové učinili, jak jim otec přikázal.

¹³ Donesli ho do kenaanské země a pochovali ho v jeskyni na poli v Makpele; to pole naproti Mamre koupil Abraham od Chetejce Efróna, aby měl vlastní hrob.

¹⁴ Po otcově pohřbu se Josef vrátil do Egypta se svými bratry a se všemi, kteří s ním vyšli pochovat jeho otce.

KÁZÁNÍ

„Víte, kde budete ležet?“ zeptal se nás jeden kolega farář na jednom farářském setkání. „Jak ležet? Kde ležet?“ ptali jsme se a moc nechápali. „No, až umřete.“ A začal nám vyprávět příběh: Jako farářské dítě se s rodiči stěhoval po různých farách, pak se sám stal farářem, a stěhoval se zase po různých farách tentokrát se svou rodinou. Nikde neměl domov. A pak si uvědomil, že vlastně ani neví, kde bude ležet, až umře. A tak se po rodinné poradě rozhodli koupit hrob na jednom místě, které bylo pro celou rodinu důležité, a od té doby se cítí pokojnější.

Víte, kde budete ležet? Jednou, až umřete? Přemýšleli jste o tom někdy? Nebo o tom přemýšlíte často? A mluvíte o tom s někým ze svých blízkých? A co ta představa ve vás vzbuzuje? Klid a pokoj nebo spíš úzkost a strach?

Praotec Jákob věděl, kde chce ležet. Když už cítil, že se blíží jeho hodina, pozval si všechny své syny a ke každému jednotlivě promluvil. A potom jim přikázal, že až zemře, biblickým jazykem: „až bude připojen ke svému lidu“, ať ho pochovají k jeho otcům do jeskyně, na poli v Makpele, naproti Mamre v kenaanské zemi, to pole koupil Abraham od Chetejce Efróna, aby měl vlastní hrob. Abraham si v té cizí zemi, která byla Bohem zaslíbená, koupil malé místo, které mu patřilo a to místo mělo být místo jeho věčného odpočinku. Chtěl ležet na svém, přece nebude ležet na cizím, to dá rozum. A právě do tohoto hrobu, kde už leží Abraham, Sára, Izák a jeho žena Lea, (Ráchel zemřela cestou), chce také ulehnout praotec Jákob. *A když dokončil své příkazy, svým synům, uložil se opět na lože a zesnul. Tak byl připojen k svému lidu.* Jákob je až do poslední chvíle při smyslech, má to v hlavě jasně srovnané, přesně ví, co chce, nevyslovuje nějaké poslední přání, ale příkaz, prostě to moji synové musíte udělat, zavazuji vás tím, a dokud to nesplníte, nebudete mít klid. A potom v klidu uléhá a umírá. Tak byl připojen k svému lidu. To je příběh Jákoba, tak zemřel, tak odešel z tohoto světa, tak se rozloučil.

Jákob byl připojen k svému lidu. To je pokojný obraz smrti. Velmi společenský obraz smrti. Smrt nemůže přerušit společenství, vztahy, pouta lásky. Jákob po smrti nebude sám. Je připojen k svému lidu. A ten lid, lid Boží, je připojen ke svému Bohu, i po smrti. Smrt nemůže přerušit společenství, které Bůh vytvořil se svým lidem. Jákob nevlaje někde ve vzduchoprázdnu, ale je připojen. Ta představa mě uklidňuje, a to i vzhledem k tomu, jaký Jákob prožil život – byl často na útěku, před druhými, před sebou i před Bohem, byl často ve svém životě odpojen od svých nejbližších, nejprve od svého otce Izáka, matky Rebeky, od svého bratra Ezau, kterého lstivě podvedl, pak od své vyhlédnuté ženy, do které se zamiloval, musel na ni čekat dalších 7 let, pak byl odpojen od svého milovaného syna Josefa, kterého jeho bratři prodali do Egypta, ale on žil v domnění, že Josef je mrtev. A nyní po různých životních odpojeních je připojen k svému lidu.

Ale přesto smrt otce bolí, i když zemřel stár a sytý dnů. *Josef padl na tvář svého otce, plakal nad ním a líbal ho.* Tak dlouho byl od svého milovaného otce odloučen, teprve nedávno se shledali a už se zase musí rozloučit. To bolí.

Každá smrt bolí. Vždycky zůstane něco nevyřčeného, nedokončeného, neuzavřeného. Když zemřou strážci naší rodinné paměti, najednou si uvědomíme, na co všechno jsme se jich zapomněli zeptat. Když zemře někdo, komu jsme neodpustili, uvědomíme si, že jsme propásli příležitost ke smíření. Když zemřou naše děti, ta bolest nikdy nepřestane, ani čas ji nezhojí, pořád drásá duši a srdce. Každá smrt bolí. Ale je dobré se i v té bolesti rozloučit.

Josef přikázal svým služebníkům lékařům, aby otce nabalzamovali. Josef žil v Egyptě, a tak se o Jákobovo tělo postaral po egyptsku, takřka královsky. Zároveň myslel na Jákobův příkaz, kterým své syny zavázal, a tak požádal faraona, aby mohl pochovat svého otce v kenaanské zemi. Praotce Jákoba vyprovázeli z Egypta dlouhý průvod, šli s ním i všichni faraonovi služebníci, soucítili s Josefem, šli s ním všichni synové, jen děti a zvířata s sebou netáhli. A cestou plakali, vzpomínali, zpívali, modlili se. Byl to jejich způsob truchlení. Možná jim pomohlo vyrovnat se s Jákobovou smrtí také to, že splnili jeho příkaz, že ho i fyzicky připojili k jeho otcům v tom hrobě, který si koupil kdysi Abraham.

Jákob svou závěť, své požehnání i své příkazy sdělil přímo svým dětem. A jsem si jistá, že to tak dělali i vaše prarodiče, možná i rodiče. Tak se to dřív prostě dělalo, protože všichni věděli, že smrt je součástí života stejně jako narození. Lidé vítali na svět miminka a pak se loučili s umírajícími, prožívali své truchlení veřejně, oblékali se do černého, dávali čas „času truchlit“. Stejně jako se pečovalo o ženy v šestinedělí, sousedky jim nosily hovězí vývar a pomáhaly jim v domácnosti, tak se pečovalo o truchlící, také zhruba těch šest neděl. Dnes žijeme, jakoby smrti nebylo. Čím dál víc ubývá pohřbů a různých rituálů spojených se smrtí, výsledkem je, že Česká republika je špičkou v počtu nevyzvednutých uren. Sestřičku smrt jsme vyměnili za tabu a v tom se hrozně špatně žije a také hrozně těžko připravuje na vlastní smrt.

Domácí hospic Cesta domů, který provozuje i své nakladatelství, vydal knížku „Slon v pokoji“, je v ní obrázek pokoje, ve kterém je obří slon a právě tento obraz slona v pokoji trefně popisuje problém, se kterým se skoro všichni potýkáme: tváříme se, že smrt nevidíme, přestože mezi námi je. Neumíme se pak vzájemně utěšit, svěřit se s obavami, pochopitelným strachem a být v tom spolu. Potom nám nezbývá nic jiného, než být s tím obřím „slonem v pokoji“ sami a nevíme, co si počít. Zvlášť těžké je to pro děti a pro dospívající. Těžké je to někdy i pro faráře. Mnohokrát jsem už slyšela větu (dobře míněnou) „hlavně s ní nemluvte o smrti, o její nemoci, nic neví...“ A pak jsem vstoupila a první věta, kterou jsem slyšela, byla „já vím, paní farářko, že už tady dlouho nebudu, a tak přemýšlím o celém životě, jak to všechno bylo, o tom, co bude po smrti...“

Myslím, že přemýšlení a mluvení o smrti patří ke křesťanství, není to pro nás žádné tabu. Listopadové dny, biblické žalmy i šířící se epidemie nám připomínají naši křehkost a pomíjivost. Přijměme tuto nabídku dotknout se své smrtelnosti, i když to bolí a znejišťuje nás to. Možná nás to dovede k větší upřímnosti, pravdivosti, citlivosti a nakonec i k pokoji.

A věřím, že Hospodin, který je náš pastýř, je s námi a provede nás všemi stíny, a nakonec i roklí šeré smrti.

MODLITBA

Bože Abrahamův, Izákův a Jákobův, Bože náš, přemýšlíme o vlastní smrtelnosti, o času, který máme ještě před sebou, vzpomínáme na naše milé, kteří už byli připojeni k tobě, a myslíme na všechny lidi, kterým umřel někdo blízký. Buď s nimi, když je jim smutno, a když se jim stýská. A pomáhej nám, ať umíme být s nimi tak, jak oni potřebují. Amen.

PÍSEŇ Evangelický zpěvník Dodatek 636 Z tvé ruky, Pane můj

1. Z tvé ruky, Pane můj, co dáváš, chci vzít. Ty líp nežli já víš, co mi prospívá, co přebývá a schází. Z tvé ruky, Pane můj, co dáváš, chci vzít. Ty líp nežli já víš, co vede k tobě blíž. Haleluja.
2. Stůj při mně, když se zdá, že krátí se den. Ty líp nežli já víš, kdy se rozdívá, kdy začít má tvé ráno. Stůj při mně, když se zdá, že krátí se den. A půjdu-li tmou, ty uchop ruku mou. Haleluja.

PŘÍMLUVNÉ MODLITBY

Pane Ježíši Kriste, ty víš, jaké je to sloužit druhým do roztrhání, buď, prosíme, s těmi, kdo v těchto těžkých časech slouží druhým, mají dlouhé směny, sotva se nají, odpočinou a jdou znovu do první linie, nemají čas na své blízké. Prosíme, ochraňuj je i jejich rodiny, dávej jim sílu i zdraví.

Voláme k tobě: Pane, smiluj se.

Ty víš, jaké je to čelit bezmoci, prosíme za ty, kdo jsou bezmocní v tomto světě, v této situaci, tváří v tvář smrti a trápení, ve svých vztazích, ve svých zaměstnáních, v řešení problémů. **Voláme k tobě: Pane, smiluj se.**

Ty víš, jaké je to být sám se svým strachem ze smrti, prosíme za všechny, kdo touží mluvit o své smrti, o svých obavách a úzkostech, o strachu o své blízké, ale není s kým. Prosíme, abychom to, my křesťané, uměli, abychom se toho nebáli, abychom to vydrželi, i když to pro nás je mnohdy bolestivé, abychom uměli naslouchat a přinášet tvé evangelium o naději. **Voláme k tobě: Pane, smiluj se.**

Ty víš, jaké je to mít radost z uzdravení, mnoho lidí jsi uzdravil, prosíme za ty, kdo se uzdravili, kdo byli vyléčeni, kdo se zotavují, kdo mají dobré prognózy, naději na vyléčení, děkujeme za všechny, kdo jim na cestě k uzdravení pomáhali. **Voláme k tobě: Pane, smiluj se.**

Ty víš, kolik je na světě trápení, proto všechny své prosby svěřujeme tobě a prosíme, abys nás vyslyšel. **Voláme k tobě: Pane, smiluj se.**

PROSTOR PRO NAŠE OSOBNÍ MODLITBY.

Voláme k tobě spolu s křesťany na celém světě:

Otče náš, který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé, přijď království tvé, buď vůle tvá, jako v nebi, tak i na zemi, chléb náš vezdejší dej nám dnes, a odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuvoď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého, neboť tvé jest království i moc i sláva na věky, amen.

POSLÁNÍ

„Buďte bdělí, stůjte pevně ve víře, buďte stateční a silní!

Všecko necht' se mezi vámi děje v lásce.“ (1. List Korintským 16,13-14)

POŽEHNÁNÍ

Hospodin ti žehná a ochrání tě.

Hospodin nad tebou rozjasňuje svou tvář a je ti milostiv.

Hospodin k tobě obrací svou tvář a obdarovává tě pokojem.

PÍSEŇ Evangelický zpěvník 346 Bud' tobě sláva

1. Bud' tobě sláva, jenž jsi z mrtvých vstal! Smrt již nemá práva, vítěz tys a král!
Jasný jako plamen anděl sestoupil, odvalen je kámen, prázdný hrob tu zbyl. Bud'
tobě sláva, jenž jsi z mrtvých vstal! Smrt již nemá práva, vítěz tys a král!

2. Toť on, toť Ježíš, jež jsi spatřit chtěl, nepochybuj, věř již! Živ je Spasitel.
Vzchop se, stádce malé, v boje pomezí heslem tvým buď stále: Kristus vítězí!

Bud' tobě sláva, jenž jsi z mrtvých vstal! Smrt již nemá práva, vítěz tys a král!

3. On, Kníže míru, na věky je živ; pevnou má teď víru ten, kdo bál se dřív.
Vítězem se stává, kdo zde trpěl s ním. Život v něm i sláva, nic se nebojím. Bud'
tobě sláva, jenž jsi z mrtvých vstal! Smrt již nemá práva, vítěz tys a král!

NEDĚLKA PRO DĚTI

PRO PŘEDŠKOLNÍ DĚTI

Životní rituály: Kdy se schází celá rodina a přátelé, všichni blízcí lidé? Když se člověk narodí jako miminko, u jeho křtu (konfirmace), na jeho narozeninách, na svatbě? Ještě někde? Taky na pohřbu?

Zkuste si přinést a dětem ukázat několik předmětů, které se pojí s jednotlivými příležitostmi, důležitými v životě člověka, při kterých se schází jeho blízcí k oslavě. Např. dudlík nebo plenka, narozeninová svíčka nebo dort, konvička nebo miska vody (ke křtu), svatební fotografie nebo prstýnek. A taky černou pásku, fotku s ní, nebo cokoliv, co souvisí s pohřbem (květiny a věnce raději ne).

Při takových příležitostech oslavujeme něco moc důležitého pro druhého člověka nebo pro nás samotné. Dáváme a dostáváme dárky, společně jíme občerstvení nebo hostinu, hezky se oblékáme. Máme radost a je to slavnostní chvíle. Dáváme někomu dárky, protože ho máme rádi. Společné jídlo a pití je něco, co nás s druhými spojuje. Slavnostně se oblékáme, protože si toho člověka vážíme.

Při pohřbu jsme smutní, protože se s tím, kdo zemřel, už nebudeme vídat, už nebudeme spolu. Můžeme věřit, že ten, kdo umřel, je u Pána Boha a my se s ním nakonec zase setkáme. A třeba na hostině. Při pohřbu si připomínáme, co dobrého ten, kdo umřel, udělal a jak jsme ho měli rádi. Poděkujeme Pánu Bohu, za všechno, co jsme s ním mohli prožít. Na pohřeb se hezky oblékneme, protože jsme si toho člověka vážili. Zazpíváme písničku, kterou měl rád, jako na jeho narozeninách.

Takhle si můžeme toho, kdo umřel, připomínat vždycky třeba při jeho narozeninách (nedožítých) nebo ve (výroční) den jeho úmrtí nebo pohřbu. Sejít se, prohlédnout si fotografie, na kterých jsme s ním, připomenout si, co hezkého jsme s ním zažili, zazpívat si tu jeho písničku, udělat si jeho oblíbené občerstvení. A pomodlit se a poděkovat za něj znovu Pánu Bohu. A připomenout si, že věříme, že se v Boží lásce znovu setkáme. A zajít třeba společně k jeho hrobu nebo na jeho oblíbené místo.

Je dobré o svých blízkých toho hodně vědět, abychom s nimi mohli slavit jejich životní oslavy a udělat jim i dobrý pohřeb. Můžeme se bavit i o oblíbené písničce, o oblíbeném místě, o oblíbeném jídle, mém i mých rodičů, prarodičů atd.

PRO MLADŠÍ DĚTI

Josef byl kluk, kterého jeho vlastní bratři neměli rádi (Jejich táta ho měl jako svého mazánka a on sám se na ně vytahoval a provokoval je. Oni museli hodně pomáhat, on nemusel a ještě dostával drahé dárky.) Nakonec to došlo tak daleko, že ho málem doopravdy zabili. Na poslední chvíli ho nakonec nezabili, ale prodali do otroctví do Egypta. Tátovi řekli, že je mrtvý, a ten se s tím vůbec nemohl vyrovnat. Josef musel v Egyptě sloužit a nakonec se dostal nevinně i do vězení. Díky Pánu Bohu se ale nakonec dostal až na místo správce celého Egypta, a když měl přijít hladomor (nic se neurodilo na polích, takže lidé by umírali hlady), nashromáždil předtím velké zásoby. Díky Pánu Bohu tak zachránil spoustu lidí před smrtí hladem a mohl pomoci i svým bratrům, kterým všechno odpustil a pozval je, ať se k němu do Egypta všichni přestěhují i s jejich starým tátou.

Když se táta Jákob dozvěděl, že jeho Josef je naživu, hned se vydal na cestu, protože ho chtěl před smrtí ještě jednou uvidět a chtěl mu předat požehnání. Už Jákobovu dědečkovi Abrahamovi totiž Pán Bůh slíbil, že bude s ním celý život, že se o něj bude starat, když mu bude těžko, a že se na něj bude moci vždycky spolehnout. A taky že bude mít hodně dětí a ty zase budou mít děti a ty zase pořád dál, až jednou v jedné další generaci bude takové požehnání pro všechny lidi (my věříme, že to požehnání pro všechny je Pán Ježíš — Abrahamův praprapra...??...vnuk). Tohle požehnání a tenhle slib předal Abraham svému klukovi Izákovi, Izák zase svému Jákobovi, a Jákob to zase chtěl předat dál, do další generace. A udělal to, když se konečně v Egyptě setkali.

Když už byl Jákob hodně starý a dostal těžkou nemoc, věděl, že už brzo umře. Zavolal si všechny svoje děti a spoustu jejich dětí a vůbec celou rodinu a se všemi se rozloučil a všem jim požehnal. A řekl jim, jak si přeje, aby ho pohřbili. Přál si, aby ho pohřbili tam, kde je pohřbený jeho děda Abraham a jeho babička Sára a jeho táta Izák a jeho máma Rebeka a taky jeho žena (jedna) Lea. (Ráchel mu zemřela na cestách, tu musel pohřbít jinde, a jeho další ženy asi taky někde jinde, ale to nevíme.) Jákob nechtěl mít pohřeb v Egyptě, vlastně v cizí zemi, kde uctívali taky různé cizí modly. Ale chtěl mít pohřeb v zemi, kterou Pán Bůh slíbil jeho dědovi, a taky na místě, kde měl pohřeb už děda, který Pánu Bohu věřil, a babička a táta a máma a Lea, kteří všichni taky Pánu Bohu věřili. (Když měla pohřeb moje babička, bylo to v kostele, při bohoslužbách, a až budu mít pohřeb já, chci, aby to bylo v kostele, protože taky věřím Pánu Bohu.)

Když Jákob umřel, drželi za něj smutek v celém Egyptě, moc si ho vážili, vždyť to byl táta Josefa, který je zachránil před hladomorem. Josef je nechal. Nechal je, i aby ho nabalzamovali (udělali z něho mumii), protože se to tak v Egyptě dělalo. Smutek a úctu k zemřelému člověku vyjadřuje každý jinak, v různých zemích a v různých dobách. Nám by to dnes třeba přišlo divné, ale oni dělali to nejlepší pro Jákoba, protože si ho vážili.

Nakonec ho Josef odvezl k jejich pohřbu do té země zaslíbené, na jejich rodinný hřbitov. Když byli na hranicích, u Jordánu, udělali takový smuteční obřad, aby se s Jákobem rozloučili. Byli tam všechny jeho děti, jejich rodiny, celá velká rodina, i spousta přátel a známých a těch, kdo měli Jákoba rádi a vážili si ho.

Poplakali si, zazpívali Pánu Bohu Jákobovy písničky, udělali si slavnostní hostinu na Jákobovu počest, poděkovali Pánu Bohu za Jákoba a za požehnání, které skrze něj Pán Bůh jim všem prokázal. Nakonec ho uložili do hrobu a vrátili se zpátky. Na Jákoba dál vzpomínali, na všechno dobré, co s ním zažili a na všechna jeho Boží požehnání.

Když se vrátili z pohřbu, ostatní bratři se rozhodli, že se raději s Josefem ještě jednou usmíří, že ho poprosí, aby jim odpustil, co mu hrozného provedli. Při pohřbu si uvědomili, jak vážný a důležitý a omezený (časově) je život, aby v něm člověk dělal něco špatného druhým lidem, a nebo aby nechal takovou věc jen tak a neprosil o odpuštění. Josef jim odpustil už dávno a teď je utěšoval. Jákobův život byl pro usmíření jeho synů důležitý ještě i po jeho pohřbu a vlastně v tomhle smyslu i pořád dál.

Když nakonec umíral i Josef, slíbili mu jeho bratři, že bude mít taky pohřeb v zaslíbené zemi, jako ti, kdo věří Pánu Bohu. Nakonec se tenhle slib splnil. Když Pán Bůh vyvedl Izrael — potomky Jákobových synů z Egypta, vzali s sebou Josefovy kosti a pohřbili je, když přišli do země zaslíbené.

PRO STARŠÍ DĚTI

- Byli jste někdy na pohřbu? Jak vypadá pohřeb? Co by tam nemělo chybět?
- Kdo by měl být na pohřbu? Rodina? Přátelé?
- Proč se dělá pohřeb? Hodně lidí dnes pro svoje blízké pohřeb nedělá, nechybí jim to pak?
- Byli jste vy nebo vaši rodiče navštívit někoho, kdo byl už moc nemocný, kdo už měl brzo umřít? Jaké to bylo? Je důležité se s někým takhle rozloučit?
- Byli jste se podívat na hřbitově na hrob někoho z rodiny? Vzpomínáte u vás v rodině na prababičky a pradědy, dědečky a babičky, na ty, kdo umřeli? Třeba teď „na Dušičky“?
- Koho si Jákob zavolal, když umíral? Jaký si přál pohřeb? Co si přál Josef?
- Proč se chtěli po Jákobově pohřbu Josefovi bratři ještě jednou s Josefem usmířit? Bylo to důležité?

Zkuste pohřeb namalovat: někde se dělá průvod od domu zemřelého do kostela, na bohoslužby a pak na hřbitov. Pak bývá pohřební hostina. Hraje se hudba a zpívají se písně. Někdo má pohřeb v takzvané obřadní síni. Někdo v krematoriu.

Zkuste si nad obrázky chvíli povídat. Proč se na nich objevilo právě tohle?

Křesťanský pohřeb je především bohoslužba. Vyjádření vděčnosti Pánu Bohu za život toho, kdo umřel, za všechno dobré, co jsme s ním mohli prožít. Prosba, aby Pán Bůh odpustil všechno to, co jsme si zůstali se zemřelým dlužni, co už nemůžeme spolu s ním napravit. A prosba, aby nám Pán Bůh dával vždycky víru a naději, že se jednou zase potkáme u Pána Boha. K pohřbu patří to, že jsme spolu, že se spolu modlíme, děkujeme, prosíme. Zpíváme Pánu Bohu modlitby a písně, ve kterých vyjadřujeme vděčnost a naději. A Pán Bůh nám dává svůj pokoj a útěchu.

A taky pak spolu jíme slavnostní hostinu, a vzpomínáme na všechno dobré, co jsme se zemřelým prožili. I na legrační věci, to se může a má.

Pohřeb je vlastně takový rituál, kde můžeme prožít svůj smutek, společně s druhými lidmi a s Pánem Bohem.

Na pohřbu bychom měli být všichni, kdo jsme zemřelého znali, kdo jsme s ním něco prožili.

Když víme, že někdo brzo umře, je důležité se s ním setkat, být s ním. Nevíme třeba, co bychom mohli říkat, ale to nevádí. Je důležité být spolu, a třeba jej jenom chytnout za ruku, nebo ho pohladit. Abychom oba (všichni) věděli, že se máme rádi a že nám na něm záleží. Abychom si mohli říci, všechno důležité, i to, co nás trápí.

PŘESAĤ

Zkuste si doma povídat o tom, co jste dnes slyšeli a zkusili. Prohlédněte si staré fotografie, zeptejte se rodičů na ty, kdo už zemřeli. Jak si je pamatují, co pro ně bylo důležité, na co vzpomínají nejraději. Zkuste si zazpívat jejich oblíbenou písničku (křesťanskou?). Zkuste se společně vypravit na místo, které měli rádi, nebo k jejich hrobu.

Připomínají se u vás kostele zemřelí členové sboru?

OHLÁŠKY

Dnešní bohoslužby pro vás připravila vaše farářka Drahomíra Dušková H. Jménem staršovstva vám všem přejeme požehnanou neděli i celý následující týden.

V souvislosti se šířením onemocnění Covid-19 se oproti minulé neděli ještě zpřísnila mimořádná opatření, takže veřejné bohoslužby se už vůbec nemohou slavit veřejně, pouze online. Všechna ostatní sborová setkávání během týdne jsou až do odvolání zrušena. Jsou také zrušeny všechny konventy, které se měly konat v listopadu. Naše nové staršovstvo se minulý týden poprvé sešlo ke svému setkání, bohužel pouze online, a tak jsme volbu kurátora nebo kurátorky zatím odložili.

Nedělní sbírka je určena pro potřeby našeho sboru. Přispět můžete elektronickou cestou na účet sboru 0442090349/0800, nebo např. tak, že peníze určené na sbírku vložíte do obálky, kterou po skončení omezení vezmete s sebou na bohoslužbu.

Ani v následujících týdnech se zřejmě nebudeme moci setkávat při bohoslužbách. Dále budou k dispozici domácí bohoslužby. Od listopadu se budou prostřednictvím internetu konat některá z pravidelných setkání např. pátečníci nebo zkusíme alespoň jednou za měsíc udělat „kafe po bohoslužbách.“

NABÍDKA PUBLIKACÍ a VÝROBKŮ ROLNIČKY

V naší církvi vzniká spousta zajímavých publikací, některé mají mnoholetou tradici, jako například čtení Na každý den a ročenka Evangelický kalendář.

EVANGELICKÝ KALENDÁŘ A NA KAŽDÝ DEN

Editorkou Evangelického kalendáře 2021 je farářka **Lýdia Mamulová**, která vás na jeho stránkách uvede do pestré společnosti, jejíž hlasy se vesměs velmi osobně vyjadřují ke své cestě víry v naší církvi – téma je tedy tentokrát vážnější, zemitější – o naší církvi, kam došla a kam směřuje. Podtitul Evangelického kalendáře 2021 zní: *Takoví jsme – a budeme?* Výrazným rysem kalendáře je mj. i velice osobní, pro řadu z nás svým obsahem překvapivá vzpomínka na letos v dubnu zemřelého Ladislava Hejdánka.

Editorem Na každý den 2021 je vám všem známý vykladač Písma, farář **David Sedláček** – se svými kolegy z brněnského seniorátu oživil řadu biblických míst někdy až nesmlouvavě, vždy svěže, a troufám si říci, že inspirovaně.

Cena jednoho výtisku Evangelického kalendáře i Na každý den je tentokrát sjednocená na **145 Kč**

BIBLICKÉ MEDITACE 2021 „Zastav se na chvíli...“

Tradičně také nabízíme k zakoupení útlou knížečku biblických meditací „Zastav se na chvíli...“, kterou připravuje farář Ondřej Macek a nosislavský sbor.

„V roce 2021 odcházím po dvanácti letech z Nosislavi. Proto jsem si troufl tentokrát poskládat knížku ze svých úvah. Je trochu jiná než ty předchozí – úvahy jsou seřazeny podle církevního roku a těch pár stránek může být po něm takovým průvodcem. O modlitby do ní jsem poprosil farářku Ivu Květonovou.“

V prosinci budou knížečky k zakoupení na faře za cenu 30,- Kč.

STŘEDISKO DIAKONIE ROLNIČKA SOBĚSLAV

Každoročně také dostáváme nabídku účastnit se adventní benefiční kampaně **ČCErolniČCE**, kterou již 19. rokem pořádá **Diakonie ČCE – středisko Rolnička**. Účelem kampaně je podpořit chráněné dílny v Rolničce. Zakoupením nabízených výrobků pomůžete poskytnout práci lidem s mentálním a kombinovaným postižením, kteří jsou v chráněných dílnách zaměstnání a na výrobě se podílejí.

Navíc můžete pomoci Rolničce vyrůst. Zakoupením symbolické rolničky přispějete na rekonstrukci nových prostor pro její sociální služby. Do 5 let opustí praktickou školu Rolničky 30 mladých lidí s mentálníma kombinovaným postižením. Aby jim mohli v Rolničce i dále pomáhat, potřebují více místa.

Výrobky si můžete vybrat v eshopu na adrese:

<https://www.eshop.rolnicka.cz/cce-rolnicce> nebo vám zašlu nabídkový plakát, své objednávky pište na adresu caslav@evangnet.cz, a potom pošleme za sbor hromadnou objednávku, vaše zboží bude od začátku prosince k vyzvednutí na faře nebo v kostele.

11/11 DEN VÁLEČNÝCH VETERÁNŮ

Veřejnou sbírku se symbolem vlčího máku pořádá už šestým rokem nezisková společnost Post Bellum. Připnutím červeného kvítku vyjadřujeme úctu lidem, kteří bojovali za svobodu a demokracii na válečných frontách 20. století, v odboji i novodobých válečných konfliktech.

Letos výtěžek sbírky pomůže pamětníkům prostřednictvím Centra pomoci Paměti národa ulehčit jejich každodenní starosti v době ochranných opatření v souvislosti s šířením koronaviru a onemocněním COVID-19. Dobrovolníci obstarají hrdinům nákupy, různé pochůzky, zprostředkují odbornou pomoc nebo si s nimi jednoduše popovídají a pomohou zvládnout těžkou dobu domácí izolace.

Případné zbylé finanční prostředky podpoří zdokumentování a uchování vzpomínek hrdinů v archivu Paměti národa.

Sbírka se koná od 1. do 30. listopadu a jako každoročně se do ní zapojují stovky dobrovolníků v ulicích obcí a měst a také stovky sbírkových míst po celé České republice. Řada z nich, knihovny, kavárny, informační centra další zůstávají pro zákazníky zavřené, přesto se ale rozhodli sbírku podpořit – [platbou on-line](#) či nákupem na e-shop.pametnaroda.cz

Den válečných veteránů se slaví celosvětově 11. listopadu, u příležitosti konce první světové války. Květy vlčího máku pokrývaly hroby vojáků padlých na západní frontě a staly se proto symbolem tohoto svátku.

Pokud si chcete vlčí mák zakoupit (cena 30 Kč za jeden mák), můžete kontaktovat farářku Drahomíru Duškovou, ráda Vám jeden mák donese domů nebo se pro něj můžete stavit na faře (☺ Sice ho letos nebude možné moc nosit na veřejnosti, ale může zdobit vaše domovy nebo domácí oblečení!

Nebo můžete darovat částku 30 Kč on-line platbou:
<https://www.darujme.cz/darovat/1812?amount=30>